

ארגון ושננתם לבניך
מפעיל שיעורים פרטיים לילדי ישראל
הניתנים ע"י אברכי כולל
במסגרות חויתיות תוך מתן תמריצים
המסודרים לשקידה בתורה הקדושה
02-3733111 וברורים:
חודש שבט תשפ"ג | עלון מס': 332

פרשת בשלח

ודברת במ
סיפורי אהבת תורה ויראת שמים

השבי ששנה הפל

בנו של המלך נפל בשבי, למגנת אביו ולחרדת העם כלו. כשבו המלך נשבה זהו לא ארוע של מה בכך ועושים הכל כדי לפדותו. בהנחית אביו המלך יוצא כח צבאי מאמון ומימון כדי להצילו מן השבי. ואכן, לאחר קרב ממשו במהלכו נהרגים השוברים, נצל בן המלך ומשתחרר לחפשי.

כשנפגשו המלך ובנו, ישב הבן וספר לאביו על מעלליו בשבי, על הענויים שבעבר, על המכות שהכה, על עבודת הפרך ועל התנאים הקשים.

כששומע על זאת המלך, על אף ששובי בנו כבר אינם בין החיים, הדבר מעורר בו פעם מחדש. 'לא נשכח ולא נסלח' - הוא קורא ברגש.

היה זה לילה סגרירי. העננים כסו כל חלקה פנויה בשמים הקודרים. הקור המצמיט השאיר את הרחוב ריקן. כשהרוחות המקפאות שורקות בעו, כלם מעדיפים להתחמם בבית מול האח. בחסות הרחוב החשוך חקמו בלאט שני השוברים, כובע גרב מכסה את פניהם כשרק עיניהם גליות למחצה, עד שצעמדו בנחישות מול פתח הסטודיו של אמן-העץ המפרסם. בתנועות שקטות ומהירות הם פרוצו את דלת-העץ הסגוגנית ומהרו פנימה לחפש את הכספת...

אך הם לא צפו לפגוש שם את האמן, שישב בגפו בשעת לילה מאחרת וגלף בדממה נחום המפתע נסה בתחלה להתעמת עם השוברים, אך לאחר קרב מהיר הם גברו עליו וגררו אותו לעבר רכבם, לא לפני שהשחיתו בפראות את כלי העבודה של נחום וחלק מן היצירות. אחרי שבוטע של ענויים - תכנונו - הוא כבר יגלה לנו היכן הוא שומר את כספו.

נחום עבר שבוטע של גיהנם. הרשעים הפליאו בו את מכותיהם ללא הרף, במשך שבוטע ימים. רק כאשר קבלו כפר כספי מקרוביו של נחום, שחררו אותו כשהוא חבול ופצוע.

כל אותו שבוטע שישב נחום בתא המצחין והקה מפות נמרצות, היה נתון ראשו לדבר אחד בלבד: שרק יפסקו המכות, שרק ישחררו אותו כבר לחפשי. הפלים ההרוסים המחכים לו בסטודיו - לא היו בראש מעיניו. אולם פאטר יצא לחפשי וגלה את הפלים העקמים והשבורים, אזי גופו הדואב כבר לא הטריד אותו כלל, הזמן ירפא את הפצעים. לעמת זאת כלי העבודה המקלקלים

גרמו לו כאב וצער גדול, שנמשכו לתקופה ארוכה. בכל פעם שהצריך להשתמש בכלים חלופיים תחת הפלים הנדירים שהיו לו, פלח כאב חד את לבו, כשהבין שפיום כבר אין ביכולתו להגיע לרמת הדייק שהגיע בעבר.

"וינעו אותנו המצרים ויענונו". אומר המגיד: המצרים לא רק ענו את גופנו, אלא הם גם הרעו אותנו, קלקלו את נפשתינו, גרמו לנו ללמוד ממעשיהם, טמאו אותנו במ"ט שערי טמאה. כשישראל סבלו מענויים יום-יומיים, הם לא נהנו לבם למצב הרוחני שלהם, אבל כשיצאו והחלו לעסוק בתורה ובמצוות, אזי הם חשו היטב כיצד הסמאה שנדבקה בהם במצרים מעכירה אותם ומקשה עליהם. ועל כך לא נתנחם הקב"ה, על דבר זה שפא לידי בטוי רק לאחר היציאה ממצרים. עד שהרג את המצרים - עד שהוציא מתכונותיהם של ישראל את המצריות שהיתה טבועה בהם, הפך אותה לשממה, וקדש אותם בקדשת התורה.

את המשל הזה מביא המדרש על הפסוק בספר שנתנו: "ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלקים". אף על פי ששלחם פרעה, אומר המדרש, לא נתנחם הקדוש ברוך הוא. לא נתנחם מכך ששעבדו את ישראל, מכך שמררו את חייהם. עד שהורג את המצרים, מנער אותם בים והופך אותם לשממה, ככתוב: "מצרים לשממה תהיה".

והמדרש טעון באור. לכאורה אין המשל דומה לנמשל. ראשית, הרי המלך במשל לא ידע בהתחלה על הענויים שבעבר בנו, ורק לאחר השחרור נודע לו. לעמת זאת הקדוש ברוך הוא, הרי אין דבר נסתר מפניו, אם כך איך פעם על המצרים התחדש לאחר שיצאו ישראל ממצרים? שנית, איך אפשר להבין שהקדוש ברוך הוא כבכול לא מתנחם מפעסו, וגם אחרי המכות הגדולות אשר הפליא במצרים הוא נוטר להם וחסף לנקום בהם, בדומה לאותו מלך בשור ודם?

על כך מוסיף המגיד מדובנא משל משלו:

נחום היה אמן-עץ משכמו ומעלה. שעות רבות היה יושב בסטודיו ומגלף בכשרון רב חפצי נוי מרהיבים בפינים. הוא היה חושב על כל פרט ופרט, ובדייק רב מוציא מתחת ידו יצירות פאר שהפכו עד מהרה למפרסמות.

הסוד של נחום היה הפלים המיוחדים שבהם השתמש. כלי העבודה ששמשו אותו לא היו דומים לכלי עבודה של נגרים ואמנים אחרים. הוא רכש אותם בממון רב מאמון זקן שפגש בכפר נדח בארץ רחוקה, וכמותם לא היה נתון להשיג. הפלים הללו אפשרו לנחום לבצע טכניקות גלוף מיוחדות ומדויקות, שלא היה אפשר לעשות בכלי עבודה רגילים.

